

Ekosofias Nyhetsbrev

MARS 2022 - TRETTIONDE ÅRGÅNGEN

VÄRMEREKORD I ANTARKTIS OCH ARKTIS

Det har i början av mars varit 30–40 grader varmare än normalt i både Arktis och i Antarktis. En värmebölja har svept in över både Nord- och Sydpolen och forskare runt om i världen är chockade.

– Det är inte ett gott tecken när du ser sånt här hända, säger meteorologen Matthew Lazzara vid University of Wisconsin.

Sedan mätningarna i området inleddes för 65 år sedan har det aldrig varit i närheten av lika varmt som nu. På den fransk-italienska Concordia-stationen i Antarktis, på 3 234 meters höjd, uppmättes temperaturen till minus 12,2 grader nyligen. Det är cirka 40 grader varmare än normalt.

– Detta har aldrig hänt förut och går emot alla våra förväntningar när det gäller klimatet i Antarktis, sade polarforskaren Jonathan Wille på Université Grenoble Alpes till tidningen The Washington Post.

USA:s snö- och is-datacenter NSIDC säger att Antarktis havsis i slutet av februari för första gången sedan 1979 minskade i storlek till under två miljoner kvadratkilometer.

Även runt Arktis är det betydligt varmare än vanligt, rapporterar AP. Där ligger temperaturerna nästan 30 grader över det normala för årstiden.

– Det ska ju vara motsatta säsonger. Nord- och Sydpolen ska inte smälta samtidigt: Det är definitivt en ovanlig händelse. Det är ganska chockerande, säger glaciärforskaren Walt Meier till nyhetsbyrån AP.

SvD

HAVSSTORMAR I ANTARKTIS ORSAKAR STORA KOLDIOXIDUTSLÄPP

Med hjälp av havsrobotar har forskare samlat in data från ytan till ett djup på en kilometer i vattnen runt Antarktis. Materialet visar att kraftiga stormar i området leder till omfattande koldioxidutsläpp i atmosfären, vilket man behöver ta hänsyn till i beräkningar av framtida klimatförändringar.

– Vi visar att de kraftiga stormar som ofta förekommer i området leder till omfattande koldioxidutsläpp till atmosfären, eftersom stormarna ökar blandningen av olika vattenskikt och för upp djupt vattnen med mycket koldioxid till ytan. Det har saknats kunskap om de här komplexa processerna, så studien är en viktig nyckel för att förstå Södra oceanens betydelse för klimatet och den globala koldioxidbudgeten, säger Sebastiaan Swart, professor i oceanografi vid Göteborgs universitet och medförfattare till studien. Hälften av all bunden koldioxid i världshaven finns i Södra oceanen. Att klimatförändringarna förväntas ge intensivare stormar i framtiden gör det extra viktigt att förstå stormarnas inverkan på havets koldioxidutsläpp till atmosfären, påpekar forskarna.

– Den här kunskapen behövs för att kunna göra mer korrekta förutsägelser om framtida klimatförändringar. Dagens globala klimatmodeller fångar inte alls in samspelet mellan hav och luft när det gäller transporten av koldioxid, säger Marcel du Plessis vid Göteborgs universitet, som också medverkat i studien.

VÄRLDENS KOLDIOXIDUTSLÄPP PÅ NY HISTORISK REKORDNIVÅ

De globala koldioxidutsläppen vände upp till sin högsta nivå någonsin under 2021, meddelar Internationella energirådet IEA. Utsläppsökningen på två miljarder ton koldioxid var också den största någonsin i absoluta tal.

– Omställningen till fossilfrihet går alldeles för långsamt, säger Johan Kuylenstierna, ordförande för Klimatpolitiska rådet.

·EKOSOFIA·

Världens energirelaterade koldioxidutsläpp steg med sex procent under 2021. När världsekonomin växte under återhämtningen från pandemin nåddes en ny rekordnivå av utsläpp på 36,3 miljarder ton koldioxid.

Ökad användning av kol anges vara huvudorsaken, och förklaras i sin tur med ogynnsamt väder och stora prisuppgångar för fossilgas.

Kol stod för 40 procent av ökningen av koldioxidutsläpp under året – en ökning som skedde trots att förnybar energi hade sin största tillväxt hittills.

Uppgången av globala koldioxidutsläpp till nivåerna före pandemin har till största delen drivits av Kina, där de ökade med 750 miljoner ton mellan 2019 och 2021.

– Siffrorna visar tydligt att den globala ekonomiska återhämtningen från covid-19-krisen inte har varit den hållbara återhämtning som IEA:s vd Fatih Birol efterfrågade under början av pandemin 2020, skriver IEA.

DN

BOTTENBETYG TILL ÖSTERSJÖLÄNDERNAS ARBETE MOT BOTTENDÖD

Forskare har granskat Östersjöländernas åtgärder för att komma till rätta med Östersjöns övergödning och bottendöd. Inte ett enda av de nio länderna har vidtagit alla de åtgärder som de lovat göra. Sverige är det land som genomfört flest åtgärder medan Polen står för hälften av de utsläpp som behöver minskas.

– Det som är mest förvånande är hur många länder som fortfarande inte har genomfört grundläggande åtgärder för att minska övergödningen, exempelvis regler kring hantering och spridning av stallgödsel, säger Mark Brady, forskare vid SLU, i en kommentar.

Forskarna menar att resultatet tyder på att Helsingforskommissionen, Helcom, som ska skydda Östersjön från föroreningar inte har de nödvändiga verktyg som krävs för att rädda innanhavet.

Anledningen till att just Sverige ligger bättre till i kartläggningen handlar om en högre betalningsvilja jämfört med andra länder.

DYSTER TOPPNOTERING FÖR AVSKOGNING I AMAZONAS

Både januari och februari 2022 visar på rekordstor avskogning i Brasiliens Amazonas. Samtidigt visar nya vetenskapliga studier att regnskogen närmar sig en tipping point, där den inte längre kan återhämta sig.

– Ekosystemet tappar inte fram och tillbaka, när det väl tippat är det för sent, säger forskaren Ingo Fetzer.

Skövlingen av Amazonas i Brasilien har nått nya rekordnivåer, enligt data från landets nationella rymdforskningscenter INPE, skriver Reuters. Under årets första två månader skövlades tre gånger så mycket regnskog i Brasilien som samma period 2021.

– Regnskogen är viktig för att stabilisera vårt globala klimatsystem, den reglerar vattnet i atmosfären. Om den tappar över till savann får vi ett helt nytt klimat på jorden, säger Ingo Fetzer, som bland annat forskar i planetära system och gränser vid Stockholms universitet.

Sedan president Jair Bolsonaro kom till makten 2019 har avskogningen i Amazonas ökat dramatiskt. Nu spås det att skövlingen kommer att öka ännu mer fram till valet i oktober i år, så som den brukar göra under valår i Brasilien.

SVT

UTSLÄPPEN HAR ÖKAT I 47 KOMMUNER SEDAN PARISAVTALET

I ett samarbete med flera aktörer har Världsnaturfonden WWF tagit fram verktyget Klimatkollen som kan visa den lokala utvecklingen av klimatutsläpp i Sverige.

Undersökningen visar att utsläppen av växthusgaser har ökat i 47 kommuner sedan Parisavtalet undertecknades år 2015. Sämst i klassen är Timrå kommun, där utsläppen ökat med i genomsnitt 10,5 procent per år tätt följt av Bjuvs kommun med 9,1 procent.

– Syftet med Klimatkollen är att belysa det faktum att Sverige underlevererar i klimatarbetet, säger WWF:s generalsekreterare Gustaf Lind i en kommentar.

·EKOSOFIA·

– Med enkel officiell statistik på utsläppstrenden kan vi hjälpa svenska kommuninvånare att se att vi är långt ifrån vad som krävs för att begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 grader, tillägger han.

Samtidigt visar undersökningen att utsläppen minskat i merparten av landets kommuner, men det går för långsamt, skriver WWF. För att vara i linje med Parisavtalet och koldioxidbudgeten som motsvarar 1,5 graders uppvärmning krävs en årlig nationell utsläppsminskning med 21 procent från 2022.

Sedan 2015 har Sveriges nationella utsläpp minskat med i genomsnitt 1,2 procent per år, enligt WWF.

– De utsläppsnivåer vi har runt om i Sverige är ett underbetyg och vi måste nu satsa på stora omställningar i exempelvis transport-, industri- och byggsektorn, säger Madeleine van der Veer, ansvarig för samhällspolitik på WWF, i en kommentar.

Åtta företrädare för Klimatkollen skriver i en debattartikel på Aktuell Hållbarhet att "en förutsättning för klimatomställningen är att allmänheten både förstår allvaret i situationen och inser att åtgärder som får genomslag i vardagen är nödvändiga."

NETTONOLLUTSLÄPP BLIR BARA MINSKNING MED 40 PROCENT

Av 25 granskade företag som antagit vetenskapligt baserade klimatmål enligt Science Based Targets Initiativ, SBTi, är det bara tre som verkligen lever upp till åtagandet om nettonollutsläpp. Det menar den tyska tankesmedjan The New Climate Institutet, som analyserat klimatmålen från storföretag som Ikea, Nestlé och Unilever. Enligt granskningen motsvarar de 25 företagens mål om nettonollutsläpp endast minskade utsläpp med 40 procent i praktiken, när företagens leverantörsled räknas in. Endast tre av företagen väger in hela värdekedjan i målet om att minska utsläppen med minst 90 procent.

Enligt granskningen lever företagens utsläppsmål fram till år 2030 inte heller upp till de krav som följer med Parisavtalet. I genomsnitt innebär utsläppsmålen minskade utsläpp med 23 procent mellan år 2019 och 2030, vilket enligt The New Climate Institute inte räcker till för att leva upp till målet om att hålla den globala temperaturökningen under 1,5 grader.

IPCC-FORSKARE: KLIMATRÄTTVISA BEHÖVS ÄVEN I SVERIGE

Klimatförändringens effekter slår hårdast mot redan utsatta grupper. Det konstaterar FN:s klimatpanel IPCC i sin rapport som släpptes nyligen.

– Vi märker av det i hela världen, även i länder som Sverige, säger Emily Boyd, en av medförfattarna.

Många minns säkert sommaren 2018. Det var en sommar som inte bara bjöd på värmebölja och rekordvärme, utan även stora skogsbränder och ihållande torka. För Sveriges lantbrukare var det ett katastrofår. Många förlorade sina inkomster, familjer och barn drabbades och flera lantbrukares mentala hälsa blev lidande.

Det är bråttom att minska utsläppen. Och det är av yttersta vikt att bevara minst cirka 30–50 procent av världens naturliga ekosystem för att skydda oss mot klimatförändringarna. Det konstaterar FN:s klimatpanel IPCC i sin rapport om effekter, anpassning och sårbarhet.

En av de allra mest säkra slutsatserna i rapporten är att åtgärder i närtid som begränsar den globala uppvärmningen till 1,5 grader avsevärt skulle minska de förluster och skador som klimatförändringen orsakar på samhällen och ekosystem – men ändå inte kan eliminera skadorna helt.

Nyligen konstaterade det svenska Expertrådet för klimatanpassning att anpassningen i Sverige behöver gå från ord till handling och från planering till genomförande. Enligt IPCC har det skett förbättringar i både planering och genomförande av klimatanpassning i alla världens sektorer och regioner, men ett problem är att kortsiktiga åtgärder dominerar vilket minskar möjligheterna för transformativa lösningar som fungerar i det långa perspektivet.

· EKOSOFIA ·

OMSTÄLLNINGEN MÅSTE ACCELERERAS – "VI NÅR INTE MÅLEN"

Det behövs en acceleration av klimatomställningen för att Sverige ska nå klimatmålen till 2045. Det är huvudbudskapet i årets rapport från Klimatpolitiska rådet.

För att uppnå en sådan acceleration krävs starkare koordinering mellan olika politikområden och tydligare styrning av myndigheter, enligt Klimatpolitiska rådet, som i sin årliga rapport utvärderar hur regeringens politik påverkar möjligheterna att nå klimatmålen.

Klimatpolitiska rådet ger i rapporten fem övergripande rekommendationer till den kommande handlingsplanen:

- Förbättra styrningen av statliga myndigheter och samordningen mellan olika politikområden och beslutsnivåer.
- Stärk målbild och styrmedel på viktiga områden.
- Skapa bättre förutsättningar för investeringar som bidrar till att klimatmålen nås.
- Genomför ett brett kunskaps- och kompetenslyft för klimatomställningen.
- Agera proaktivt, koordinerat och kraftfullt i EU.

I fjol fokuserade rådet på de olika återstartsstöden för att få igång ekonomin igen efter pandemin. Slutsatsen då var att regeringen riskerade att missa chansen till en grön återhämtning.

– Alla partierna bakom det klimatpolitiska ramverket har ett ansvar för att vårda överenskommelsen och bygga vidare på de möjligheter som nu finns. Oavsett vilken regering som tillträder efter valet behöver den ta fram en plan som accelererar omställningen, säger Klimatpolitiska rådets ordförande Johan Kuylenskierna.

BRIST PÅ LEDARSKAP FRÅN REGERINGEN GÖR DET SVÅRT KLARA AGENDA 2030

Regeringen visar upp ett frånvarande och delvis splittrat ledarskap när det gäller att visa vägen framåt mot att uppfylla FN:s hållbarhetsmål. Det konstaterar Sveriges nationella samordnare för Agenda 2030, Gabriel Wikström, i en delrapport till regeringen, där han särskilt trycker på behovet av en nationell handlingsplan för att öka omställningstakten.

Gabriel Wikström pekar i rapporten inledningsvis på att det nu bara återstår åtta år till att målen ska ha uppfyllts. Lägg till det utmaningarna med en accelererande klimatkris, utarmad biologisk mångfald och allt större ekonomiska klyftor, så visar det på ett närmast akut omställningsbehov. Därtill kommer en i stora delar av världen fortsatt pågående pandemi och det allvarliga säkerhetsläget i Europa.

Ska vi klara att uppfylla såväl Agenda 2030 som Parisavtalet, behöver vi öka takten i omställningen. Ju längre vi väntar, desto svårare, dyrare och mer omfattande väntas hanteringen av klimatkrisens konsekvenser bli, vilket också bidrar till en tilltagande social oro, skriver Gabriel Wikström.

Han menar att läget idag präglas av ett både frånvarande och delvis splittrat ledarskap från regeringen sida, där ansvaret för Agenda 2030-frågor delas av två ministrar (klimat- och miljöministern och biståndsministern) och två departement: Miljödepartementet, respektive Utrikesdepartementet.

NYTT VERKTYG FÖR ATT KOMMA BORT FRÅN KOMMUNALT STUPRÖRSTÄNKANDE

Nu kommer ett nytt verktyg för att få bort stuprörstänkande och för att lösa problemet med att hantera målkonflikter vid lokal klimatomställning.

Under rubriken "Få hållbar omställning att hända", lanserar IVL Svenska Miljöinstitutet och KTH nu en webbplats som ska stärka omställningsarbetet i kommuner och regioner.

– Det finns en bristande förståelse för vad som faktiskt krävs för att möta de mål som Sverige antagit och förbundit sig till, både på politisk nivå och i samhällsdebatten. Vi är fortfarande långt ifrån att nå Agenda 2030, de svenska miljömålen, den antagna klimatlagen och klimatmålet om noll nettoutsläpp till 2045, säger Åsa Nyblom, projektledare på IVL Svenska Miljöinstitutet.

·EKOSOFIA·

Problemet enligt IVL och KTH är att mycket av hållbarhetsarbetet handlar om att plocka russinen ur kakan. Enskilda mål sätts i olika "sakområdes-silos", ofta utan helhetsperspektiv. Samtidigt sopas målkonflikter under mattan, i linje med den svenska traditionen att fatta konsensusbeslut.

- Lite krasst kan man säga att våra institutioner inte är byggda för förändring utan för förvaltning. De är byggda för att fortsätta på inslagen bana, säger Åsa Nyblom.

Det nya verktyget består av en webbplats där forskningsbaserad vetenskap om hållbar omställning på lokal och regional nivå presenteras. Bland annat finns möjligheter att bygga upp scenarier kring hur omställning kan göras. Likaså presenteras nya metoder för praktiskt arbete och nya sätt att tänka, som inte bygger på dagens logik

UPPGÖRELSE OM VÄRLDSLEDANDE KLIMATMÅL KLART

Sverige blir först i världen med att sätta mål för hur klimatutsläpp från konsumtion ska minska. Samtliga åtta riksdagspartierna står bakom ett förslag att konsumtionsutsläppen ska vara netto noll år 2045, enligt uppgifter till DN.

- Det är stort. Det blir en ny princip att ta ansvar för alla utsläpp, säger Amanda Palmstierna, (MP), ledamot i beredningen.

De klimatmål som Sverige har i dag berör enbart de utsläpp som görs inom Sveriges gränser men en stor del av svenskars utsläpp sker utomlands och kommer från konsumtion. Det handlar bland annat om utrikesflyg och import av varor och tjänster som står för mer än hälften, 60 procent, av de utsläpp som svenskar orsakar. Hittills har de inte omfattats av de klimatmål som är beslutade, de beskrivs ibland som klimatarbetets "blinda fläck".

- Jag tycker det är jättebra att vi har en helt enig beredning, det visar på ett ledarskap i Sverige, säger Rickard Nordin (C).

Enligt Centerpartiets klimat- och energipolitiska talesperson Rickard Nordin så har Miljömålsberedningen nu enats om två mål: ett för hur de konsumtionsbaserade utsläppen ska minska, och ett för hur svensk miljöteknikexport ska främjas.

- De här målen blir beroende av varandra, det är svårt att nå ner till noll när det kommer till konsumtionsbaserade utsläpp. Det gapet kan vi också åtgärda med bland annat den klimatnytta vi gör upphov till i andra länder.

DN/SVT

NY RAPPORT: INGA BEVIS FÖR ATT "GRÖN TILLVÄXT" FUNGERAR

Det finns inte ett enda land i världen som hittills lyckats "frikoppla" utsläppen av växthusgaser från tillväxten. Ändå fortsätter politikerna att hävda "grön tillväxt" är möjlig och att vi ska uppnå Parisavtalet med hjälp den. Det bygger på önsketänkande och kommer inte att hända, konstaterar den gröna Tankesmedjan Cogito i en ny rapport.

Rapportförfattarna, däribland Mikael Malmaeus, forskare vid IVL Svenska Miljöinstitutet, har studerat vetenskapliga modeller som visar att det inte ens med grön tillväxt kommer att gå att minska utsläppen med mer än 2 procent per år. Detta när utsläppen måste minska i storleksordningen 5-10 procent årligen för att vi ska uppnå det vi förbundit oss till i Parisavtalet.

Forskarnas slutsats är att vi måste omdefiniera hur vi ser på tillväxt. Idag används begreppet felaktigt av allt från samhällsdebattörer till politiker om en allmänt positiv utveckling av samhället eller ökad effektivitet. Men den gängse definitionen av tillväxt är att ett landets BNP växer varje år.

Även om tillväxt kan betraktas som "grön" så innebär den en ständigt ökande konsumtion och uttag av naturresurser. Även i det fallet är vetenskapen tydlig: ökad BNP hänger samman med ökad förbrukning av naturresurser, vilket i sin tur är den bakomliggande orsaken till 90 procent av den globala förlusten av biologisk mångfald.

MiljöOnline

RISKKAPITALISTER STÄLLER ALLT TUFFARE KRAV PÅ HÅLLBARHET

Det mullrar i finansbranschen. Från att ha setts som en bromskloss i klimatomställningen tävlar nu investerarna om att ställa tuffast krav för att ställa om bolag världen över. Dessutom kommer nya regleringar mejsla ut en mer enhetlig syn på rapportering av hållbarhetsdata. Det kommer avslöja vilka bolag som är bra och vilka som är sämre på hållbarhetsarbete och ytterligare sporra investerarnas påverkansarbete.

– Hållbarhet har blivit en egen drivkraft och det gör att utvecklingen går betydligt mycket snabbare nu. Allt fler vill investera i rätt sida i övergången till ett hållbart samhälle, inte i något som motverkar utvecklingen. Sedan finns det rena finansiella skäl för ett effektivt hållbarhetsarbete. Energieffektivisering, lägre sjukskrivningstal och minskad råvaruförbrukning är några exempel, säger Anna Follér, hållbarhetschef på Sjätte AP-fonden.

Här är trenderna som utvecklar påverkansarbetet, enligt en genomgång i Aktuell Hållbarhet:

- Nya regleringar är på ingång – framför allt gällande rapportering av hållbarhetsdata. Med mer standardiserad rapportering följer större transparens och bättre uppföljning. Mindre risk för grönmålning och de bolag som presterar bra inom hållbarhet kommer att gynnas.
- Globala samarbeten är en trend som kommer att fortsätta. Hittills har mängder av finansaktörer kunnat enas kring framför allt klimatfrågan men även biologisk mångfald. Antal samarbeten kommer att bli fler, inte färre.
- Allt fler investerare kommer att rösta på årsstämman och lägga egna förslag för att driva hållbarhetsfrågorna. Den amerikanska kulturen med tuffa aktieägarförslag och förhandlingar inför årsstämman kommer förmodligen att smitta av sig på de europeiska börserna.
- Hittills har investerare framför allt valt att investera i hållbara bolag eller de mer hållbara bolagen i varje bransch. Framöver kommer vi förmodligen att se investerare som aktivt går in i mindre hållbara bolag för att transformera dem i en hållbar riktning.

AMERIKANSKA FÖRETAG TVUNGNA REDOVISA KLIMATPÅVERKANDE UTSLÄPP

Enligt ett nytt förslag från den amerikanska myndigheten Security and Exchange Commission ska större aktiebolag krävas på rapportering av klimatpåverkande utsläpp i hela värdekedjan.

De föreslagna reglerna kräver att berörda företag lämnar information om sina direkta utsläpp av växthusgaser, scope 1, och indirekta utsläpp från köpt el eller andra energiformer, scope 2. Dessutom skulle ett företag bli skyldigt att rapportera växthusgasutsläpp från uppströms- och nedströmsaktiviteter i sin värdekedja, scope 3, om det bedöms väsentligt för företaget eller om företaget har satt ett växthusgasutsläppsmål som inkluderar utsläpp i scope 3.

Förslaget är nu ute på remiss och en tidig reaktion handlar om att förslaget kan vara svårt att driva igenom då det saknas tydlighet kring hur utsläpp i scope 3 bör rapporteras. Formuleringen om att utsläppen i scope 3 måste vara väsentliga för företagen har samtidigt kallats för ett kryphål, då de flesta större företagen har betydande utsläpp i scope 3.

IKEA TOPPAR RANKINGEN – SUSTAINABLE BRAND INDEX

Ikea återtar platsen som Sveriges mest hållbara varumärke, när Sustainable Brand Index publicerar rankingen som visar hur hållbara svenska konsumenter upplever att olika varumärken är.

– Det märks att konsumenterna känner till vad de gör. Nyckeln för Ikea är att de har en väldig bredd, från mångfald till transporter till förpackningar till klimatfrågan, med mera. De upplevs göra mycket inom mycket, säger Sustainable Brand Index grundare Erik Elvingsson Hedén till Aktuell Hållbarhet. Datan till rankingen samlades in under december, januari och en bit in i februari. Under den perioden publicerade Aftonbladet en uppmärksamrad granskning som uppgavs visa att Ikea-möbler kommer från olagligt avverkade naturskogar i Ukraina.

·EKOSOFIA·

– Den trodde jag kanske skulle ha större effekt än vad den fick, om jag ska vara ärlig, men den verkar inte ha haft något avtryck alls, konstaterar, säger Erik Elvingsson Hedén.

Övriga varumärken i topp är i turordning Coop, Änglamark, Matsmart, Ica, Polisen, Folkhälsomyndigheten, Apoteket, Lantmännen och Arla.

Årets starkaste nykomling på listan är Matsmart, som hamnar på fjärde plats. Ökar mest gör bland andra Miele, Spendrups och Bra medan Kronfågeln och Guldfågel tappar stort.

MAJORITET AV YNGRE BESVIKNA PÅ FÖRETAG OCH POLITIKER

Många yngre mellan 18 och 35 år är besvikna och kritiska till hur politiker och företag agerar i hållbarhetsfrågan. Åtta av tio anser att företagen kan göra mer för att agera hållbart och sju av tio är missnöjda med hur politiker hanterar miljö- och klimatfrågor. Det visar en undersökning från Jung Relations och Ungdomsbarometern.

87 procent svarar i undersökningen att företagen har ett ansvar för att agera hållbart. Men uppenbarligen anser många att det brister när det kommer till hur de verkligen agerar. 79 procent tycker att företagen kan göra mer. Vidare tycker knappt hälften att det är för mycket kommunikation med hållbarhetsbudskap. 59 procent tycker inte att hållbarhetskommunikationen känns riktad till dem och 46 procent anser att den gör dem mer oroliga än hoppfulla.

Även politikerna får kraftigt underbetyg. Sju av tio är besvikna på hur politikerna hanterar miljö- och klimatfrågor och 63 procent anser att för stort ansvar läggs på dem som individer att lösa klimatkrisen.

Undersökningen visar också att samtidigt som nästan nio av tio uppger att det är viktigt att leva hållbart, bedömer bara drygt hälften att deras ansträngningar för att leva mer hållbart har någon verklig effekt.

– Jag tror att unga idag har vuxit upp med insikten att jordens resurser är hotade och att det inte händer tillräckligt. De är frustrerade och otåliga, för det handlar om deras framtid. Ingen vill känna att det kommer att bli sämre och sämre och att lösningarna som presenteras ligger för långt fram i tiden eller för den delen är för vaga, säger Linn Jacobsson på Jung Relations till Resumé.

FÖRNYBAR GAS KAN ERSÄTTA FOSSILT FARTYGSBRÄNSLE

Inom ett antal år kan det vara möjligt för sjöfarten att byta ut fossilt fartygsbränsle mot förnybara drivmedel från svenska biogasanläggningar. Det framgår av en rapport.

Tillsammans med forskare vid Chalmers tekniska högskola har IVL Svenska Miljöinstitutet genomfört analyser av nuvarande och planerad produktionskapacitet för förnybar flytande biometan, LBM. Slutsatsen är att det är möjligt att producera de mängder LBM som täcker sjöfartens behov, men det kräver en "kraftfull utbyggnad av antalet biogasanläggningar i Sverige", enligt IVL.

Baserat på uppskattningar måste den årliga produktionen av LBM öka med mer än 1 TWh, vilket motsvarar upp till tio nya större svenska biogasanläggningar per år, visar rapporten.

– Det är en enorm utbyggnadstakt, en kraftsamling för hela samhället. Men klarar vi det skulle alla fartyg som bunkrar fossil LNG (flytande naturgas, red. anm.) i Sverige kunna välja grönt redan om några år. Det skulle betyda mycket för sjöfartens omställning, säger Karl Jivén, projektledare på IVL Svenska Miljöinstitutet, i en kommentar.

– Det är i dagsläget två till tre gånger dyrare för sjöfarten att välja ett förnybart drivmedel än ett fossilt, vilket bromsat omställningen inom branschen, tillägger han.

– Men de förnybara alternativens konkurrenskraft har nyligen förbättrats genom beslutet om ett stöd för svensk biometanproduktion. Om sjöfarten även införlivas i EU:s utsläppshandelssystem kan kostnadsskillnaderna mer eller mindre jämnas ut, säger Karl Jivén.

TYSKLAND STORSATSAR PÅ VINDKRAFT TILL HAVS

I Tyskland satsar man nu på att utöka vindkraften och till 2030 ska kapaciteten mer än fördubblas menar den nya regeringen. Omställningen drivs både av klimatkrisen och viljan att uppnå "energifrihet". Lösningen ska vara vindkraftverk i Nordsjön.

- Det kan vara en lösning på klimatkrisen och att fullfölja Parisavtalet, säger Mathias Fischer, presschef Tennet.

Expansionen av vindkraft sker också på land. Totalt ska två procent av landets yta avsättas. De som blir grannar till vindkraftverken ska också kunna bli delägare i ekonomiska kooperativ.

- Det är en bra affär för klimatet och hela samhället, säger Jennifer Jasberg, gruppledare Die Grünen.

SVT

FÖRBJUD FOSSILDRIVNA LÄTTA LASTBILAR TILL 2035

Göteborg har tillsammans med flera andra europeiska städer skrivit ett brev till EU-parlamentet och EU:s regeringschefer, med syftet att få dem att skärpa utsläppskraven på lätta lastbilar, så att fossildrivna lätta transportfordon fasats ut senast 2035.

Det förslag som EU nu förespråkar är att tio procent av alla sålda lätta lastbilar ska vara eldrivna till 2030. Det är långt ifrån tillräckligt enligt de undertecknande städerna, däribland Göteborg, Paris, Dublin och Rotterdam. Bland annat ökar utsläppen från e-handelsleveranser snabbt i och med att många paket körs ut med mindre fossildrivna skåpbilar. Inte bara utsläppen av koldioxid ökar utan även av kväveoxider, NOx.

SVERIGES FÖRSTA AGRISOLPARK

Lindesbergs kommunala energibolag Linde Energi kommer i sommar bygga en storskalig solpark som kombinerar elproduktion och jordbruk. De tar därmed den första kommersiella agrisolparken till Sverige. Bolaget känner i alla fall inte till något annat exempel i Sverige och menar att de förmodligen är först i Norden.

- Vi har länge tittat på kombinationen solelsproduktion och jordbruk och sneglat mot södra Europa och följt ett forskningsprojekt vid Kärrbo prästgård utanför Västerås. Vindkraft är det billigaste du kan bygga men solelen blir mer konkurrenskraftig och det kommer vi absolut satsa mer på i framtiden, säger Fredrik Klingvall, kommunikationsansvarig på Linde Energi, till Aktuell Hållbarhet.

Solparken kommer att få 1 352 solpaneler vertikalt och dubbelsidigt monterade för att möjliggöra vallodling mellan raderna. Den årliga produktionen beräknas bli 0,65 GWh, motsvarande förbrukningen hos ett drygt hundratal hushåll.

Energibolaget arrenderar marken och en annan arrendator sköter vallodlingen. Sen tidigare har bolaget en solpark i en fårhage som producerar ungefär 0,5 GWh.

- Fåren tycker det är fantastiskt att ligga under panelerna i skuggan och gräset därunder växer extra bra och gillas av fåren, säger Fredrik Klingvall.

I USA har det bedrivits forskning på effekterna av agrisolparker och resultaten visar att produktiviteten förbättras och att vattningsbehovet minskar.

NYA REGLER FÖR MARKNADSFÖRING AV MILJÖ- OCH KLIMAT NU PÅ SVENSKA

- Det handlar om en svensk översättning av ICC:S riktlinjer för ansvarsfull marknadskommunikation om miljö och klimat, som kom 2021. Många svenska medlemsföretag har tagit initiativ och varit med i utformningen av dem. Genom att presentera riktlinjerna i svensk översättning hoppas vi att de blir mer tillgängliga och kan användas som ett verktyg för svensk publik, säger Susanna Zeko, generalsekreterare för ICC Sverige till Resumé.

Enligt Susanna Zeko är översättningen efterlängtd.

- Riktlinjerna kommer fungera som ett praktiskt verktyg som hjälper företag att bedöma om deras miljö- och klimatpåståenden håller legalt.

·EKOSOFIA·

Förhoppningen är att det ska bli lättare att använda begrepp kopplade till miljö och klimat. Grundkraven på marknadsföraren gäller dock fortfarande. Företagen måste styrka sina olika klimatpåståenden och får inte agera vilseledande.

- Det blir tydligare men det är samma höga krav som ställs på kommunikatören. Dels gällande miljöpåståenden, dels råd i frågan om till exempel klimatrelaterade påståenden som klimatavtryck, klimatkompensation och klimatneutral. Men behandlar också påstående om cirkulär ekonomi, berättar Susanna Zeko.

Hon säger att riktlinjerna kring visionsmål, det vill säga mål som kommer att uppnås först på långt sikt, blir tydligare. Ett exempel är mål om att bli klimatpositiv, som kräver särskild noggrannhet i att beskriva för konsumenterna om hur det ska uppnås och vad miljönyttan är. Men då måste effekten av den miljönyttan kommuniceras. Till exempel om det gäller trädplantering, dvs när ett träd beräknas stå på platsen som företaget planterar det på. Susanna Zeko har också ett generellt råd till företag som ska marknadsföra sitt miljö- och klimatarbete.

- De skulle förmodligen vinna på att minska avståndet mellan ledning, kommunikationsavdelningar och hållbarhetsavdelningar och öka förståelsen för vad som är rätt att kommunicera och när.

TÅGTURNÉ LYFTER HÅLLBAR KONSUMTION

Den 25-27 april ger sig forskningsprogrammet Mistra Sustainable Consumption ut på tågturné. Syftet är att presentera och inspirera kring resultaten av flera års forskning kring mat, semester och heminredning.

Tågturnén började planeras redan för två år, sedan. Då kom pandemin emellan men nu blir den alltså av. Turnén består dels av resan mellan tre städer under vilken det planeras en del aktiviteter, dels publika evenemang på plats i Lund, Falkenberg, Göteborg och Karlstad.

- Det pågår en massa omställningsinitiativ runt om i landet, genom att besöka dessa kan vi visa upp goda exempel och lära oss av dem samtidigt som vi delar med oss av forskningsresultat. Turnén avslutas också med fokus på policyfrågor och hur politiken kan stötta de nischade praktikerna till att bli mainstream, säger Eskil Engström, forskningsingenjör vid KTH som koordinerar tågturnén.

UTBILDNINGAR PÅ PLATS – ELLER PÅ DISTANS

För närvarande planerar vi att genomföra nedanstående utbildningar på plats, i lämplig lokal, i centrala Göteborg.

Med tanke på osäkerheterna kring pandemin och ev förändringar i folkhälso-myndighetens rekommendationer är vi förberedda på att kunna genomföra utbildningarna på distans.

Utöver vid nedanstående tillfällen kan vi enkelt genomföra utbildningarna även vid andra tidpunkter, som bättre passar er verksamhet. Kontakta oss gärna!

Grundläggande miljöutbildning – 12 maj 2022

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Utbildningen motsvarar kraven i Svensk Miljöbas.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Vem säger vad – och varför? – 17 maj 2022

En halvdag om opinion och kommunikation inom miljö och hållbar utveckling.

I en värld där olika intressen försöker styra vad vi uppfattar som sanningar – vem kan man egentligen lita på?

Det här berör i allra högsta grad hållbarhetsfrågorna! Därför erbjuder ”de två Eko:na” – Ekosofia och Ekocentrum – en uppskattad utbildning där du får verktygen för att analysera och förstå vad som sägs och skrivs.

Se Ekocentrums hemsida för närmare detaljer – www.ekocentrum.se

Trovärdig miljökommunikation

En halvdags workshop för dig som vill använda miljö- och hållbarhetsargument i reklam och annan marknadskommunikation, utan att riskera s.k. grönmålning.

Vi går igenom både principer, standarder och lagstiftning; t ex hur reklamombudsmannen och marknadsdomstolen bedömer. Vi redovisar hur trovärdighet byggs upp, liksom fällor och fel, med egna exempel tillsammans med deltagarnas egna erfarenheter.

Vi går självklart också igenom Konsumentverkets senaste kartläggning ”Miljöargument i marknadsföring på den svenska konsumentmarknaden 2021”, liksom den svenska översättningen av ICC:s riktlinjer för ansvarsfull marknadskommunikation om miljö och klimat.

Som mottagare av Ekosofias Nyhetsbrev bedömer vi att du givit ditt samtycke till vår hantering av dina personuppgifter. Detta innebär att du även i fortsättningen kommer att få vårt nyhetsbrev. Om du inte vill ha vårt nyhetsbrev så kan du meddela oss via mail eller telefon.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se